

Poznaj swoje prawa

**Przewodnik dla
nauczyciela do
zeszytu zadań**

Każde dziecko na świecie ma swoje prawa. Dzięki zeszytowi zadań „Poznaj swoje prawa” dzieci w wieku od 10 do 12 lat mogą dokładnie poznać prawa dziecka, zrozumieć, jaką pełnią funkcję i dowiedzieć się, dlaczego są tak ważne.

Czym jest UNICEF?

UNICEF jest agendą Organizacji Narodów Zjednoczonych. To organizacja, której celem jest zadbanie o to, aby prawa dziecka były przestrzegane na całym świecie. Skrót UNICEF pochodzi od pełnej nazwy organizacji, tj.: United Nations Children's Fund, czyli Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci. UNICEF pomaga rządowi tworzyć rozwiązania legislacyjne chroniące prawa dziecka, dba o edukację i prawidłowy rozwój dzieci. Robi wszystko, aby każde dziecko na świecie miało zapewnione odpowiednie warunki do życia i rozwoju.

UNICEF często współpracuje z innymi organizacjami, aby zapewnić dzieciom możliwość korzystania z ich praw. UNICEF pomaga dzieciom na całym świecie, zarówno w ubogich, jak i bogatych krajach. Dzieci, które nie mają dostępu do opieki medycznej lub których prawa są naruszane, możemy spotkać wszędzie.

Prawa dziecka

Prawa dziecka to podstawowe standardy, które zapewniają dzieciom bezpieczny i zdrowy rozwój. Wszystkie dzieci na świecie mają takie same prawa. Są one zapisane w Konwencji o prawach dziecka i dotyczą każdego dziecka, czyli osoby poniżej 18. roku życia.

Historia

Prawa dziecka nie mają długiej historii. Po raz pierwszy zostały spisane w 1924 r. w Deklaracji Genewskiej Praw Dziecka. Powodem powstania tego dokumentu była trudna sytuacja i ubóstwo dzieci po I Wojnie Światowej. II Wojna Światowa przyniosła jeszcze więcej cierpienia. Dzieci umierały z głodu, w bombardowaniach, ginęły w obozach koncentracyjnych.

W 1946 r. powstał UNICEF - Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci. Początkowo pomoc, którą niosła organizacja, koncentrowała się na dzieciach, będących ofiarami II Wojny Światowej. W 1948 r. Narody Zjednoczone proklamowały Powszechną Deklarację Praw Człowieka.

W 1959 r., a więc 11 lat później, powstała rozszerzona Deklaracja Praw Dziecka. Wadą dokumentu był jednak brak mechanizmu monitorowania państw, które nie dotrzymywały jej ustaleń. Dlatego w 1978 r. Organizacja Narodów Zjednoczonych zaproponowała stworzenie prawnie wiążącego traktatu. W wyniku wieloletnich prac, w 1989 r. została uchwalona Konwencja o prawach dziecka.

Konwencja o prawach dziecka

Konwencja o prawach dziecka jest porozumieniem pomiędzy państwami, do którego przystąpiły praktycznie wszystkie kraje na świecie. W Konwencji określono katalog praw dziecka i działania, do jakich zobowiązuje się kraj w zakresie ich wdrażania i respektowania. Konwencja zawiera 54 artykuły. Pierwszy stanowi o tym, kogo dotyczą prawa dziecka. Kolejne 41 artykułów opisuje wszystkie prawa dziecka. Ostatnie artykuły dotyczą procesu raportowania i monitorowania implementacji zapisów Konwencji. W 2019 r. świętowaliśmy 30. rocznicę uchwalenia Konwencji o prawach dziecka.

Jaka jest rola UNICEF w Konwencji o prawach dziecka?

UNICEF został wskazany w Konwencji o prawach dziecka jako organizacja, która pomaga państwom monitorować i przestrzegać praw dziecka. UNICEF stoi na straży praw wszystkich dzieci na świecie.

Nauczyciel rozdaje Uczniom zeszyty zadań

Nauczyciel pokazuje dzieciom okładkę Przewodnika. Prosi dzieci, aby przyglądając się okładce domyśliły się, czego będą dotyczyły zadania w tym zeszytce.

Zapytaj dzieci, czy wiedzą, co to jest UNICEF i czym się zajmuje.

Zapoznaj się z informacjami na stronie 2.

Kto z Was słyszał wcześniej o prawach dziecka? Kogo one dotyczą? Których dzieci? Często uważa się, że prawa dziecka dotyczą wyłącznie dzieci pochodzących z ubogich krajów, jednak w rzeczywistości prawa dziecka obejmują wszystkie dzieci na całym świecie - również uczniów obecnych teraz na lekcji. Dzięki temu zeszytowi zgłębią one wiedzę o prawach dziecka.

Czy potraficie wymienić prawa dziecka zapisane w Konwencji o prawach dziecka? Ogólny zarys wszystkich praw można znaleźć w broszurze o prawach dziecka, dołączonej do podręcznika, na plakatach czy w materiałach dostępnych na stronie <https://unicef.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-placowkami-edukacyjnymi/materialy-edukacyjne>. To pytanie pozwoli określić obecną wiedzę uczniów o prawach dziecka.

Do jakich sfer życia odnoszą się prawa dziecka?

Prawa dziecka dotyczą zagadnień takich jak: odżywianie, warunki życia, zdrowie, wyznanie, stosunki rodzinne, uczestnictwo w życiu społecznym, ochrona przed wykorzystywaniem, konflikty zbrojne, praca nieletnich, migracje. Wszystkie prawa znajdziecie w broszurze i na plakacie o prawach dziecka.

Strona 2. i 3. > Uczniowie zapoznają się z tekstem.

Ćwiczenie 1.

Pierwsze zadanie polega na wypisaniu przez dziecko trzech rzeczy, które sprawiają, że czuje się szczęśliwe. W drugiej części tego ćwiczenia uczniowie zastanawiają się nad trzema rzeczami, które naprawdę są im niezbędne.

Ćwiczenie 2.

Zapytaj dzieci, czy ktoś chce się podzielić swoimi odpowiedziami na forum klasy. Czy rzeczy wskazane w drugiej części ćwiczenia pierwszego rzeczywiście są niezbędne? A może część z nich to rzeczy, które warto byłoby posiadać, ale nie są bezwzględnie potrzebne?

Ćwiczenie ma na celu uświadomienie dzieciom, że rzeczy, które są im niezbędne do bezpiecznego i zdrowego rozwoju (rozumiane jako prawa), niekoniecznie muszą pokrywać się z rzeczami, które dzieci chciałyby mieć lub móc robić.

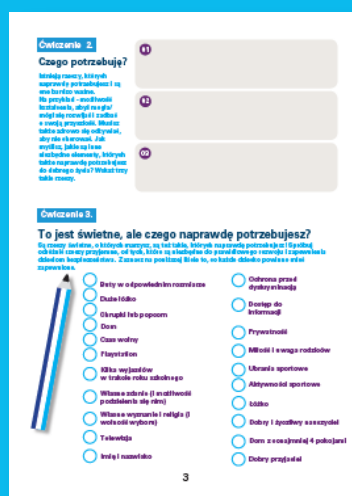
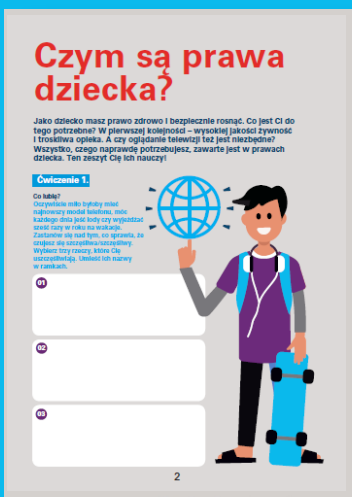
Ćwiczenie 3.

Poproś uczniów, aby w tym ćwiczeniu zaznaczyli odpowiedzi wskazując rzeczy, które ich zdaniem są im niezbędne.

ODPOWIEDZI:

Rzeczy, których naprawdę dziecko potrzebuje, to...

- Dom
- Czas wolny
- Własne zdanie (i możliwość podzielenia się nim)
- Własne wyznanie i religia (i wolność wyboru)
- Imię i nazwisko
- Ochrona przed dyskryminacją
- Dostęp do informacji
- Prywatność
- Miłość i uwaga rodziców/opiekunów
- Aktywności sportowe
- Ubrania
- Łóżko

Prawa dziecka

Czego rzeczywistość potrzebuje, aby móc rozwinąć i realizować się - zdrowo i bezpiecznie? To wszystko zależy od naszego prawa dziecka. Przedstawione są w specjalnym dokumencie - Konwencji o prawach dziecka. Dokument ten określa, jak państwo ma dbać o dzieci i ich potrzeby. Konwencja o prawach dziecka podpisali prawie wszystkie kraje na świecie, zobowiązując się do zapewnienia praw każdemu dziecku - czyli osobom poniżej 18. roku życia.

Ćwiczenie 4.

Przeczytaj Konwencję o prawach dziecka. Porównaj przedstawione w niej prawa dziecka z Twoją listą potrzeb z Zadania 2. Czy któreś z praw dziecka znajdują się na Twojej liście potrzeb?

1	2	3

Ćwiczenie 5.

Dlaczego prawa dziecka są ważne?

Strona 4.

Na poprzednich stronach uczniowie skupiali się na rzeczach, które sprawiają im radość, oraz na tych, których naprawdę potrzebują. Przeczytaj tekst. Powieś w widocznym miejscu plakat o prawach dziecka i rozdaj uczniom broszury. Daj uczniom czas na zapoznanie się ze wszystkimi prawami. Które prawa szczególnie zwróciły ich uwagę?

Ćwiczenie 4.

Uczniowie porównują listę z ćwiczenia 2. z prawami dziecka zawartymi w Konwencji o prawach dziecka i próbują je dopasować. Przedyskutujcie wspólnie odpowiedzi. Przyporządkowanie odpowiedzi z ćwiczenia do odpowiednich artykułów może zająć uczniom nieco więcej czasu.

Ćwiczenie 5.

W ćwiczeniu 5. uczniowie zastanawiają się nad tym, dlaczego prawa dziecka są ważne.

ODPOWIEDZI:

- Dzieci muszą być traktowane poważnie. Od osób dorosłych różnią się jedynie tym, że ze względu na swój szczególny etap rozwoju często pozostają od nich zależne. Dorośli im pomagają i opiekują się nimi, dlatego dzieci potrzebują specjalnych praw. Prawa dziecka to minimalne standardy, które powinny być zapewnione każdemu dziecku.
- Zapytaj uczniów, jak myślą, co by się stało, gdyby prawa dziecka nie istniały.

Strona 5. > Uczniowie zapoznają się z tekstem.

Gdy uczniowie przeczytają już materiał, zadaj im kilka pytań, które pozwolą sprawdzić, co zrozumieli z tekstu.

- Jaka jest rola UNICEF, jeśli chodzi o prawa dziecka?
- UNICEF staje w obronie praw dziecka i pomaga państwom je realizować.
- Kiedy powstała Konwencja o prawach dziecka?
- W 1989 roku.
- Częścią jakiej organizacji jest UNICEF?
- Organizacji Narodów Zjednoczonych.
- Kto stworzył Konwencję o prawach dziecka?
- Konwencja o prawach dziecka powstała przy współpracy wszystkich państw, które ją podpisały (na Zgromadzeniu Ogólnym Narodów Zjednoczonych).

Strona 6. i 7.

Ćwiczenie 6.

To ćwiczenie pozwoli uświadomić uczniom, że codziennie spotykają się z prawami dziecka.

Poproś uczniów o zapoznanie się z tekstem. Następnie uczniowie wybierają 6 czynności, które wykonują w ciągu dnia. W poleceniu do ćwiczenia w zeszyte ćwiczeń zasugerowano uczniom, aby wybrali swój ulubiony dzień tygodnia. Mogą jednak wybrać dowolny dzień. Przeanalizujcie wspólnie podane przykłady.

Czy uczniowie potrafią wskazać, z jakim prawem wiążą się aktywności z przykładów?

Konwencja o prawach dziecka
Wszystkie dzieci na świecie mają takie same prawa. Przedstawione są one w dokumencie, nazwanym Konwencją o prawach dziecka. Prawie wszystkie kraje podpisały ten dokument, zobowiązując się do tego, że zapewnią każdemu dziecku odpowiednią opiekę i ochronę. Zobowiązaniem to dotyczą policjantów, sędziów, nauczycieli, rodziców - wszystkich dorosłych osób na świecie, z którymi dziecko ma kontakt!

UNICEF stoi na straży praw dziecka
Te obowiązki brzmią super, ale kto sprawdzi, czy powstawać się z nimi wywiązuje? To rolę organizacji, takich jak UNICEF. UNICEF stoi na straży praw dziecka i robi wszystko, aby każde dziecko na świecie było otoczone ochroną, opieką, miało zapewniony dostęp do pomocy lekarskiej i było wykształcone. To dotyczy także Ciebie!

A jeśli dzieje się źle?
Niestety, nie zawsze jest tak, jak być powinno. W każdym kraju są dzieci, które nie są traktowane w odpowiedni sposób. Ich prawa są naruszane. Co możemy zrobić, jeśli coś takiego spotka Ciebie lub Twojego rówieśnika? Na stronie 16 znajdziesz odpowiedzi na te pytania.

Czy wiesz, że...

- Konwencja o prawach dziecka została uchwalona w 1989 roku? Konwencja o prawach dziecka podpisało 196 państw?
- Nie można nie zrobić, aby otrzymać prawa. Prawa dziecka mają zawsze i riki nie można Ci ich odebrać.
- Wszystkie prawa dziecka są równie ważne. Nie ma praw mniej ważnych od innych.
- Dorobki także mają swoje prawa - nazywane są prawami obywatela.
- Konwencja o prawach dziecka została opracowana przez Organizację Narodów Zjednoczonych. To organizacja, do której należą prawie wszystkie kraje na świecie. Wspólnie współpracują rozwiązywaniu wielu problemów.
- UNICEF jest częścią ONZ - organizacji dostarczającej pomocy dzieciom.

5

Ćwiczenie 6.

Możesz nie znać praw dziecka, ale w rzeczywistości masz z nimi codziennie do czynienia. Opisz poniżej (lub narysuj) jak wygląda Twój ulubiony w tygodniu dzień. Jakie czynności wykonujesz i z jakimi prawami są one związane?

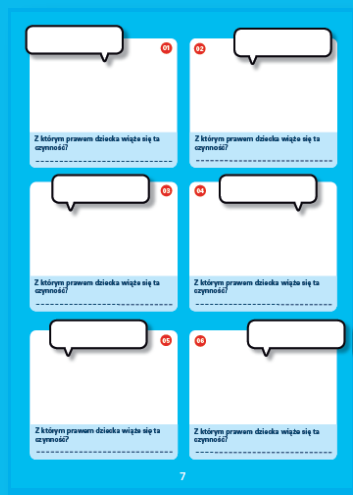
Każdego dnia, na każdym kroku spotykasz się z prawami

Plan dnia - krok po kroku
Wybierz swój ulubiony dzień w tygodniu.

Przebieg dnia lub tygodnia
Każdego dnia, na każdym kroku spotykasz się z prawami

- Przykład: Wstaję o 6:00 - piję wodę - gram w piłkę - idę do szkoły - idę na zakupy z rodzicami - kładę się spać.
- Teraz spójrz na prawa dziecka zawarte w Konwencji.
- Postaraj się podzielić co najmniej cztery czynności z prawami dziecka.
- Jeśli nie możesz, wybierz inne działania. Na przykład: nie masz możliwości czynności „idę do szkoły” na „pięć wiadomości do koleżanki”.
- Udalo się? Teraz czas na komiks! Na następnym etapie stworz ilustrację do każdej z sześciu wybranych przez Ciebie czynności.

6

ODPOWIEDZI:

Zdarzenie 1. – Wstaję z łóżka.

Artykuł 27: Prawo do bezpiecznego miejsca do życia.

Zdarzenie 2. – Piję szklankę soku.

Artykuł 24: Prawo do zdrowej i pełnowartościowej żywności.

Zdarzenie 3. – Gram w piłkę.

Artykuł 31: Prawo do zabawy.

Zdarzenie 4. – Pośliznąłem/-am się w kałuży.

Artykuł 24: Prawo do opieki zdrowotnej.

Zdarzenie 5. – Idę na zakupy ze znajomymi.

Artykuł 15: Prawo do spotykania się z innymi.

Zdarzenie 6. – Kładę się spać.

Artykuł 31: Prawo do wypoczynku.

Uczniowie zapisują 6 czynności i zestawiają je z prawami na plakacie lub w broszurze. Potem starają się dopasować przynajmniej 4 zdarzenia do odpowiednich praw dziecka. Jeśli dana czynność okaże się zbyt trudna, uczniowie mogą wybrać inne zdarzenie/aktywność w ciągu dnia. Na stronie 7. uczniowie tworzą rysunki przedstawiające daną czynność i zapisują odpowiadające jej prawo dziecka.

Strona 8. i 9.

Wszystkie dzieci mają takie same prawa. Uznaje się, że wszystkie prawa są jednakowo ważne. Niemniej jednak, każde dziecko może uznać dane prawo za ważniejsze dla niego, w zależności od sytuacji, w której się znajduje. Temu właśnie będzie poświęcone kolejne zadanie. Uczeń zapoznaje się z poleceniem.

Ćwiczenie 7.

Uczniowie wybierają 3 prawa, które uważają za najistotniejsze. Pomocne przy zadaniu mogą być plakaty lub broszury przedstawiające prawa dziecka. W kolejnym kroku uczniowie uzasadniają, dlaczego wybrali te prawa spośród innych. Przedyskutujcie wspólnie odpowiedzi.

W następnym ćwiczeniu uczniowie zapisują prawa, które uważają za mało ważne lub nieistotne. Na stronie 9. zastanawiają się na tym, dla kogo te prawa mogą mieć znaczenie lub w jakich sytuacjach mogłyby stać się dla nich ważne.

ODPOWIEDZI:

- Uczniowie udzielają własnych odpowiedzi.
- Przy ostatnim pytaniu możecie pomyśleć przykładowo o art. 20. Konwencji o prawach dziecka zwracającym uwagę na kwestie rodziny. Jeśli dziecko mieszka z rodzicami, ten artykuł może nie wydawać się dla niego ważny. Jeśli jednak, z jakiegoś powodu, jego rodzice nie mogliby się nim zajmować przez jakiś czas, ważne jest, aby wiedziało, że każde dziecko ma prawo do ochrony i opieki. Możecie przeanalizować również art. 22. stanowiący o dzieciach - uchodźcach. Jeśli życie w kraju, w którym panuje pokój, wówczas to prawo może nie przyjść wam na myśl w pierwszej kolejności. Jednak, jeśli z różnych przyczyn rodziny zmuszone są uciekać z kraju swojego pochodzenia, to będą mogły liczyć na pomoc i ochronę w kraju, do którego trafią.

Porównajcie odpowiedzi dzieci. Czy są takie prawa, które jedni uczniowie uznali za najważniejsze, a inni jako nieistotne?

Czy wybrane przez Ciebie niniejsze prawa, może być ważne dla innych dzieci? Dla których dzieci będzie one ważne?

.....

.....

.....

.....

Zastanów się, kiedy prawa, które nie miało do tej pory dla Ciebie znaczenia, może zacząć być dla Ciebie ważne? Czy jesteś w stanie wyobrazić sobie taką sytuację?

.....

.....

.....

.....

9

Przeczytaj Kartę 10 i 11 z prawami dziecka. Wybierz jedno prawo z tego listy. Jeśli nie chcesz wybrać, możesz wyrazić niezgodność lub braki. Jeśli będziesz niezgodny z wybranym przez Ciebie prawem dziecka.

Ćwiczenie 8.

Zachęty związane z prawami

Ważne jest prawo, ale nie jest bezkarna obietnica. Jeśli nie chcesz wybrać, możesz wyrazić niezgodność lub braki. Jeśli będziesz niezgodny z wybranym przez Ciebie prawem dziecka, czy uważasz, że prawa innych dzieci?

Wybierz sobie:

Chcę być przyznany i rozstrzygnięty tylko przez siebie. Nie chcę być rozstrzygnięty przez innych. Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne?

Tak Nie

.....

.....

Wybierz sobie:

Chcę być przyznany i rozstrzygnięty tylko przez siebie. Nie chcę być rozstrzygnięty przez innych. Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne?

Tak Nie

.....

.....

Wybierz sobie:

Chcę być przyznany i rozstrzygnięty tylko przez siebie. Nie chcę być rozstrzygnięty przez innych. Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne?

Tak Nie

.....

.....

Uczniowie przyglądają się prawom dziecka przedstawionym na plakacie i w wydrukowanych materiałach. Wybierają jedno konkretne prawo i przygotowują do niego rysunek, wiersz lub hasło. Najlepiej, jeśli uczniowie zainspirują się różnymi prawami.

Ćwiczenie 8.

W ćwiczeniu 8. uczniowie proszeni są o udzielenie odpowiedzi na 3 pytania.

ODPOWIEDZI:

1. Nie, nie naruszacie żadnych praw. Macie prawo do zrzeszania się i spotkania jako grupa. Jeśli jednak spotkaliście się gdzieś w grupie, na przykład na jakiejś imprezie, nie możecie dokuczać i śmiać się z dzieci niezaproszonych na tę imprezę. Miejcie świadomość, że to niemile zachowanie.
2. Naruszacie jego prawa. Każdy ma prawo do prywatności. Nie wolno wam przeglądać czyjegoś telefonu, pamiętnika lub wchodzić do czyjegoś domu bez pozwolenia.
3. Nie. To nie byłoby w porządku, ponieważ każde dziecko ma prawo używać własnego języka i praktykować swoją kulturę w domu - i nie możecie traktować go przez to inaczej. Oczywiście wolno poprosić kolegę o przetłumaczenie wypowiedzi i pomoc w zrozumieniu obcego języka.

Strony 10. i 11.

Przeczytajcie tekst i przykład 1. o Emilii.

W tym ćwiczeniu dzieci dowiadują się, pomiędzy którymi prawami może dojść do konfliktu.

ODPOWIEDZI:

W tym przykładzie dochodzi do konfliktu prawa do prywatności (art. 16) i roli rodzica w procesie wychowania dziecka w bezpiecznych warunkach i zapewnieniu mu odpowiedniej ochrony (art. 5,18,19,36)

W następnym ćwiczeniu uczniowie zapisują, z kim się zgadzają i zastanawiają się, jak Emilia i jej mama mogą rozwiązać ten konflikt, bez naruszania żadnego prawa.

ODPOWIEDZI:

Mogą m.in. zawrzeć umowę, przedyskutować problem i wspólnie wypracować kompromis. Przykładowo Emilia udostępnia мамie sprzęt do czytania wiadomości raz w ciągu dnia, ale mama nie może brać jej telefonu bez pytania.

Przedyskutujcie odpowiedzi i zapoznajcie się z kolejnym ćwiczeniem.

Ćwiczenie 9.

Czy któryś z uczniów doświadczył kiedyś takiej sytuacji? Czy jakieś prawa ze sobą kolidowały? Jeśli tak, to które?

Przedyskutujcie odpowiedzi i przeczytajcie przykład 2. o Jacku.

Dzieci uzupełniają zadanie.

ODPOWIEDZI:

- Prawa, które mogą ze sobą kolidować w omawianym przykładzie, to np. prawo do życia i dorastania ze swoimi rodzicami (art. 18) i prawo do najlepszych warunków wychowania (art. 9 i 20), a poniekąd też prawo do wyrażenia własnej opinii i bycia usłyszonym (art. 12).

Ups! Czym jest konflikt praw?

Prawa dziecka interesy go to, aby być czynnym. Nie oznacza to, że może być bezkarna obietnica. Jeśli nie chcesz wybrać, możesz wyrazić niezgodność lub braki. Jeśli będziesz niezgodny z wybranym przez Ciebie prawem dziecka, czy uważasz, że prawa innych dzieci?

Ćwiczenie 8.

Wybierz sobie:

Chcę być przyznany i rozstrzygnięty tylko przez siebie. Nie chcę być rozstrzygnięty przez innych. Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne?

Tak Nie

.....

.....

Wybierz sobie:

Chcę być przyznany i rozstrzygnięty tylko przez siebie. Nie chcę być rozstrzygnięty przez innych. Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne?

Tak Nie

.....

.....

Wybierz sobie:

Chcę być przyznany i rozstrzygnięty tylko przez siebie. Nie chcę być rozstrzygnięty przez innych. Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne? Czy uważasz, że jest to ważne?

Tak Nie

.....

.....

10

Konkretne przykłady 2

Jacek (12):
 „Mój tata jest bardzo wymagający. Bardzo kocha mnie i chce, żebym się dobrze uczył. Często chce, żebym spędził więcej czasu z nim. Chciałbym mieć do niego dostęp, w którymś momencie dnia. W szkole mam trudną pracę. W domu mam dużo rzeczy do zrobienia. Czy Jacek może być przydzielony do rodziny zastępczej, nawet, gdy tego nie chce?”

Pomocyki (zadanie dodatkowe do ćwiczenia 2)

Filip (14):
 „Mój tata jest bardzo wymagający. Bardzo kocha mnie i chce, żebym się dobrze uczył. Często chce, żebym spędził więcej czasu z nim. Chciałbym mieć do niego dostęp, w którymś momencie dnia. W szkole mam trudną pracę. W domu mam dużo rzeczy do zrobienia. Czy Filip może być przydzielony do rodziny zastępczej, nawet, gdy tego nie chce?”

Pomocyki (zadanie dodatkowe do ćwiczenia 3)

Konkretne przykłady 3

- Tak, jest to możliwe, jeśli rodzice nie są w stanie zaopiekować się odpowiednio swoimi dziećmi (art. 9). Artykuł 3. mówi o tym, że najlepszy interes dziecka rozumiany jest jako to, co jest dla niego rzeczywiście najwartościowsze i najkorzystniejsze i niekoniecznie musi się to pokrywać z wyobrażeniami dziecka.

Przedyskutujcie odpowiedzi i przeczytajcie przykład 3. dotyczący Filipa. Uczniowie uzupełniają odpowiedzi.

ODPOWIEDZI:

- Prawa sprzeczne ze sobą w tym przykładzie to prawo do wolnego czasu i zabawy (art.31), prawo do własnej opinii (art. 14) i prawo do dobrej jakości edukacji (art. 28).
- Przykładowo tata Filipa może porozmawiać z synem, aby dowiedzieć się, czy lubi on pomagać w sklepie i czy ma wystarczająco czasu, aby odrobić zadania domowe. Według artykułów 18. i 28. tata Filipa musi zapewnić mu możliwość kształcenia i edukacji. Obejmuje to również wykonywanie zadań domowych, nawet jeśli Filip tego nie lubi.

ZADANIE DODATKOWE:

Dyskusja. Nauczyciel podaje uczniom stwierdzenie, które jest związane w pewien sposób z konkretnym prawem dziecka. W tym zadaniu ważne jest, aby podczas argumentacji uczniowie potrafili wskazać, którego prawa dziecka ono dotyczy. Przykładowo:

- Jeśli nie lubię kogoś z klasy, mogę to powiedzieć. Mogę swobodnie wyrażać swoją opinię.
- Powinniśmy świętować w klasie Boże Narodzenie oraz Ramadan (muzułmański okres postu), ponieważ każdy ma prawo do własnej religii.
- Muszę się samodzielnie nauczyć korzystać z mediów społecznościowych, dlatego rodzice nie powinni mieć dostępu do tego, co w nich robię.
- Jako dziecko mogę decydować o tym, o której godzinie kładę się spać.

- Jeśli jedno dziecko dokuca drugiemu, cała klasa powinna zostać ukarana.

Uczeń, który zgadza się z danym stwierdzeniem, w ciągu minuty stara się je obronić, odpowiednio argumentując swoje zdanie. Kolejny uczeń może uzasadnić swoje odmienne zdanie. Jeśli z kolei zgadza się z postawioną tezą, może podać inny argument uzasadniający jej słuszność.

Przed rozpoczęciem dyskusji ustal z uczniami zasady jej prowadzenia i dopilnuj, aby były one przestrzegane. Przykładowo: dzieci słuchają siebie nawzajem, nie przeszkadzają sobie, przedstawiają argumenty, szanują się, mówią wyraźnie, patrzą na siebie itp.

Strona 12. i 13. > Uczniowie zapoznają się z kolejnym ćwiczeniem.

Ćwiczenie 10.

Uczniowie zastanawiają się, jakie prawa chcieliby wprowadzić w domu, gdyby mieli taką możliwość. Najpierw proponują 5 praw, które obowiązywałyby w domu, następnie 5 praw, które miałyby obowiązywać w szkole.

ODPOWIEDZI:

- Dzieci udzielają swoich własnych odpowiedzi.
- Prawa dotyczące życia w domu, np. prawo do dłuższego spania lub prawo do jedzenia, tego na co ma się ochotę. Inne propozycje dzieci mogą brzmieć: prawo do grania w gry i oglądania telewizji przez cały dzień, prawo do codziennego spotykania się z przyjaciółmi, prawo do mówienia, czego się chce, prawo do decydowania o wieczornym przysnacu.
- W szkole: Prawo do chodzenia tylko na te lekcje, które się lubi. Prawo do nauki w domu. Prawo do nauki w innych godzinach. Prawo do wyboru nauczyciela. Prawo do posiadania łóżka w klasie. Prawo do używania telefonu w trakcie lekcji.

Dzieci wybierają jedno szkolne prawo, jakie chciałyby mieć i udzielają odpowiedzi na pytania, które później omawiają.

